

स्व.यशवंतराव चव्हाण राज्य वाङ्मय
पुरस्कार सन २०२२ जाहीर करणेबाबत.

**महाराष्ट्र शासन
मराठी भाषा विभाग**

शासन निर्णय क्रमांक : रावापु-२०२३/प्र.क्र.१४५/भाषा-३,
नवीन प्रशासकीय भवन, ८वा मजला
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.
दिनांक: ९ फेब्रुवारी, २०२४.

वाचा :-

- १) मराठी भाषा विभाग शासन निर्णय क्र.रावापु-१०१२/प्र.क्र.१०४/२०१२/भाषा-३,
दिनांक १० सप्टेंबर, २०१२.
- २) मराठी भाषा विभाग शासन निर्णय क्र.रावापु-१०१४/प्र.क्र.२३/२०१४/भाषा-३,
दिनांक १० सप्टेंबर, २०१४.
- ३) मराठी भाषा विभाग, शासन निर्णय क्र. रावापु-१०१४/प्र.क्र.१२०/२०१४/भाषा-३,
दिनांक २ फेब्रुवारी, २०१६.
- ४) अध्यक्ष, महाराष्ट्र राज्य साहित्य आणि संस्कृती मंडळ तथा स्व.यशवंतराव चव्हाण राज्य वाङ्मय
पुरस्कार स्पर्धा पुस्तक परिक्षण समिती यांचे क्र.सासंम/प्रकाशने/प्र.क्र.४०१/२०२३/३८६७,
दि.२८.११.२०२३ चे पत्र.

प्रस्तावना :-

महाराष्ट्र शासनाकडून मराठी भाषेतील उत्कृष्ट मराठी वाङ्मय निर्मितीस स्व.यशवंतराव चव्हाण राज्य वाङ्मय पुरस्कार देण्याची योजना कार्यान्वित आहे. या योजनेअंतर्गत राज्यातील व राज्याबाहेरील ज्या लेखकांनी मराठी भाषेत वाङ्मय निर्मिती केली आहे अशा लेखकांकडून विविध वाङ्मय प्रकारातील पुस्तके स्वीकारण्यात येतात. सन २०२२ च्या पुरस्कार स्पर्धेसाठी प्राप्त झालेल्या प्रवेशिकांच्या अनुषंगाने दि.१० सप्टेंबर, २०१२ व दि.२ फेब्रुवारी, २०१६ च्या शासन निर्णयानुसार स्व.यशवंतराव चव्हाण राज्य वाङ्मय पुरस्कार-२०२२ जाहीर करण्याचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता.

शासन निर्णय :-

सन २०२२ या वर्षात स्व.यशवंतराव चव्हाण राज्य वाङ्मय पुरस्कार प्रदान करण्यासाठी गठीत करण्यात आलेल्या परीक्षण समितीच्या निकालपत्रानुसार सदर ३५ पुरस्कारासाठी पात्र ठरविण्यात आलेल्या लेखक / साहित्यिकांची नावे अध्यक्ष, महाराष्ट्र राज्य साहित्य आणि संस्कृती मंडळ तथा स्व.यशवंतराव चव्हाण राज्य वाङ्मय पुरस्कार स्पर्धा पुस्तक परिक्षण समिती यांच्या संदर्भाधीन दिनांक २८.११.२०२३ च्या पत्रानुसार प्राप्त झाली आहेत.

त्यानुसार परिच्छेद २ मध्ये नमूद परिशिष्ट-अ मधील विवरणपत्रातील यादीप्रमाणे सदर पुरस्कारासाठी पात्र ठरलेल्या लेखक /साहित्यिकांना, संदर्भाधीन दिनांक १० सप्टेंबर, २०१२ व दिनांक २ फेब्रुवारी, २०१६ च्या शासन निर्णयानुसार संबंधित पुरस्कार प्रदान करण्यास शासन मान्यता देण्यात येत आहे.

२. संदर्भाधीन शासन निर्णय दि. २.०२.२०१६ नुसार खालील वर्गवारीत पुरस्कार देण्यात येतात.

अ.क्र.	वाङ्मय पुरस्कार प्रकार	एकुण पुरस्कार	पुरस्काराची रक्कम
१.	प्रौढ वाङ्मय	२२	प्रत्येकी एक लक्ष
२.	बाल वाङ्मय	६	प्रत्येकी पन्नास हजार
३.	प्रथम प्रकाशन	६	प्रत्येकी पन्नास हजार
४.	सरफोजीराजे भोसले बृहन्महाराष्ट्र पुरस्कार	१	एक लक्ष

पुरस्काराचे स्वरूप रोख रक्कम, स्मृती चिन्हे व प्रमाणपत्र असे आहे.सदर पुरस्काराच्या यादीमध्ये कोणत्या वाङ्मय प्रकारास कोणता पुरस्कार प्रदान करण्यात आला आहे, त्याचे नांव, तसेच संबंधित लेखकाचे, पुस्तकाचे व प्रकाशन संस्थेचे नांव आणि पुरस्काराची रक्कम नमूद करण्यात आली असून, पात्र ठरविण्यात आलेल्या ३५ लेखक/ साहित्यिकांच्या नांवाचे विवरणपत्र खालील परिशिष्ट-अ) प्रमाणे आहे.

परिशिष्ट-अ

१) वाङ्मय पुरस्कार प्रकार- प्रौढ वाङ्मय

अ.क्र.	वाङ्मय प्रकार	पुरस्कार	रक्कम रु.	लेखकाचे नाव	पुस्तकाचे नांव	प्रकाशन संस्था
१)	प्रौढ वाङ्मय - काव्य	कवी केशवसुत पुरस्कार	१,००,०००/-	श्रीकांत ढेरंगे	आडतासाच्या कविता	टिब प्रकाशन, मुंबई
२)	प्रौढ वाङ्मय - नाटक/एकांकिका	राम गणेश गडकरी पुरस्कार	१,००,०००/-	डॉ. रावसाहेब मुरलीधर काळे	कुत्रीची हिसेवाटनी	वन्हाड प्रकाशन, लोणी, जि. अकोला
३)	प्रौढ वाङ्मय - कादंबरी	हरी नारायण आपटे पुरस्कार	१,००,०००/-	सुचिता खल्लाळ	डिळी	शब्दालय प्रकाशन, श्रीरामपूर

४)	प्रौढ वाङ्मय - लघुकथा	दिवाकर कृष्ण पुरस्कार	१,००,०००/-	कीर्ती मुळीक	वर्तमान	पद्मगंधा प्रकाशन, पुणे
५)	प्रौढ वाङ्मय - ललितगद्य (ललित विज्ञानासह)	अनंत काणेकर पुरस्कार	१,००,०००/-	अरुण खोपकर	प्राक् - सिनेमा	राजहंस प्रकाशन प्रा. लि., पुणे
६)	प्रौढ वाङ्मय - विनोद	श्रीपाद कृष्ण कोल्हटकर पुरस्कार	१,००,०००/-	नीलिमा क्षत्रिय	हॉर्न प्लीज	अल्टिमेट असोसिएट्स, नाशिक
७)	प्रौढ वाङ्मय - चरित्र	न.चिं.केळकर पुरस्कार	१,००,०००/-	डॉ. राजेंद्र मगर	मुद्रण महर्षी दामोदर सावळाराम यंदे	महाराजा सयाजीराव गायकवाड संशोधन प्रशिक्षण संस्था, छत्रपती संभाजीनगर
८)	प्रौढ वाङ्मय - आत्मचरित्र	लक्ष्मीबाई टिळक पुरस्कार	१,००,०००/-	संजीव सबनीस	एकला चलो रे..	मॅजेस्टिक पब्लिशिंग हाऊस, मुंबई
९)	प्रौढ वाङ्मय - समीक्षा/ वाङ्मयीन संशोधन/ सौंदर्यशास्त्र/ ललितकला आस्वादपर लेखन	श्री. के. क्षीरसागर पुरस्कार	१,००,०००/-	सत्यशील देशपांडे	गान गुणगान	राजहंस प्रकाशन प्रा. लि., पुणे
१०)	प्रौढ वाङ्मय - राज्यशास्त्र/ समाजशास्त्र	डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर पुरस्कार	१,००,०००/-	नीलांबरी जोशी	माध्यमकल्लोळ	मनोविकास प्रकाशन, पुणे
११)	प्रौढ वाङ्मय - इतिहास	शाहू महाराज पुरस्कार	१,००,०००/-	पराग चोळकर	अवधी भूमी जगदीशाची - भूदान - ग्रामदान आंदोलनाची कहाणी	साधना प्रकाशन, पुणे

१२)	प्रौढ वाङ्मय - भाषाशास्त्र/ व्याकरण	नरहर कुरुंदकर पुरस्कार	१,००,०००/-	डॉ. शैलजा बापट	महानुभाव वाङ्मय व्याख्यानप्रणाली : चिकित्सक समालोचन (भाग १ व २)	राजहंस प्रकाशन प्रा. लि., पुणे
१३)	प्रौढ वाङ्मय - विज्ञान व तंत्रज्ञान (संगणक व इंटरनेटसह)	महात्मा जोतीराव फुले पुरस्कार	१,००,०००/-	मिलिंद किर्ती	कृत्रिम बुद्धिमत्तेचे मायाजाल युग : तंत्रज्ञानाची प्रबळ सत्ता (खंड- पहिला)	लोकवाङ्मय गृह, मुंबई
१४)	प्रौढ वाङ्मय - शेती व शेतीविषयक पूरक व्यवसाय लेखनासह	वसंतराव नाईक पुरस्कार	१,००,०००/-	मंदार मुंडले	रासायनिक असो वा सेंद्रीय, शेती -"रेसिड्यू फ्री" च !	सकाळ मीडिया प्रा.लि., पुणे
१५)	प्रौढ वाङ्मय - उपेक्षितांचे साहित्य (वंचित, शोषित, पिडीत, आदिवासी, कष्टकरी, अनुसूचित जाती व नव बौद्ध इत्यादी)	लोकशाहीर अण्णाभाऊ साठे पुरस्कार	१,००,०००/-	हिरामण तुकाराम झिरवाळ	जेथोड	वैशाली प्रकाशन, पुणे
१६)	प्रौढ वाङ्मय - अर्थशास्त्र व अर्थशास्त्र- विषयक लेखन	सी.डी. देशमुख पुरस्कार	१,००,०००/-	डॉ. गिरीश वालावलकर	क्रिप्टो करन्सी : तंत्रज्ञान, अर्थशास्त्र आणि संधी	मायमिरर पब्लिशिंग हाऊस, प्रा. लि., पुणे
१७)	प्रौढ वाङ्मय - तत्त्वज्ञान व मानसशास्त्र	ना.गो. नांदापूरकर पुरस्कार	१,००,०००/-	डॉ. अलका देव	अर्थपूर्ण जीवनाचे मानसशास्त्र	उन्मेष प्रकाशन, पुणे

१८)	प्रौढ वाङ्मय - शिक्षणशास्त्र	कर्मवीर भाऊराव पाटील पुरस्कार	१,००,०००/-	डॉ.गणपती कमळकर	ऑनलाईन शिक्षण पद्धती	अक्षर दालन, कोल्हापूर
१९)	प्रौढ वाङ्मय - पर्यावरण	डॉ. पंजाबराव देशमुख पुरस्कार	१,००,०००/-	अतुल देऊळगावकर	पृथ्वीचं आख्यान	राजहंस प्रकाशन प्रा. लि., पुणे
२०)	प्रौढ वाङ्मय - संपादित/ आधारित	रा.ना.चव्हाण पुरस्कार	१,००,०००/-	संपादक डॉ. मंदा खांडगे, डॉ. स्वाती कर्वे, डॉ. विद्या देवधर, डॉ. कल्याणी दिवेकर	भारतीय समाजसुधारक आणि विचारवंतांचे स्त्रियांच्या विकासातील योगदान (इ.स. १८०० ते २०००)	साहित्यप्रेमी भगिनी मंडळ, पुणे
२१)	प्रौढ वाङ्मय - अनुवादित	तर्कतीर्थ लक्ष्मणशास्त्री जोशी पुरस्कार	१,००,०००/-	अनुवादक अलका गरुड	पितळी नोंदवही	ग्रंथाली, मुंबई
२२)	प्रौढ वाङ्मय - संकीर्ण (क्रीडासह)	भाई माधवराव बागल पुरस्कार	१,००,०००/-	जॉन गोन्सालविस	ज्याच्या हाती पुस्तक	ग्रंथाली, मुंबई

२) बालवाङ्मय पुरस्कार प्रकार- बालवाङ्मय

अ.क्र.	वाङ्मय प्रकार	पुरस्कार	रक्कम रु.	लेखकाचे नाव	पुस्तकाचे नांव	प्रकाशन संस्था
१)	बालवाङ्मय - कविता	बालकवी पुरस्कार	५०,०००/-	दासू वैद्य	गोलमगोल	साधना प्रकाशन, पुणे
२)	बालवाङ्मय - नाटक व एकांकिका	भा.रा. भागवत पुरस्कार	५०,०००/-	सुरेश शेलार	चार बालएकांकिका	अष्टगंध प्रकाशन, ठाणे
३)	बालवाङ्मय - कादंबरी	साने गुरुजी पुरस्कार	५०,०००/-	सुभाषचंद्र वैष्णव	दुर्गी	श्री. रवींद्र रा. पेठे, मुंबई

४)	बालवाङ्मय - कथा (छोटया गोष्ठी, परीकथा, लोककथांसह)	राजा मंगळवेढेकर पुरस्कार	५०,०००/-	नीलिमा करमरकर	चलो मिरॅमॅक आणि इतर अद्भुत कथा	छात्र प्रबोधन प्रकाशन, पुणे
५)	बालवाङ्मय - सर्वसामान्य ज्ञान (छंद व शास्त्रे)	यदुनाथ थत्ते पुरस्कार	५०,०००/-	मालविका देखणे	शोध लागले अकल्पितपणे	लाखे प्रकाशन, नागपूर
६)	बालवाङ्मय - संकीर्ण	ना.धो. ताम्हणकर पुरस्कार	५०,०००/-	डॉ. सिसिलिया कार्दालो	दीपशिखा सरोजिनी नायडू	मनोविकास प्रकाशन, पुणे

३) वाङ्मय पुरस्कार प्रकार- प्रथम प्रकाशन

अ.क्र.	वाङ्मय प्रकार	पुरस्कार	रक्कम रु.	लेखकाचे नाव	पुस्तकाचे नांव	प्रकाशन संस्था
१)	प्रथम प्रकाशन - काव्य	बहिणाबाई चौधरी पुरस्कार	५०,०००/-	पुनीत मातकर	ऐन विणीच्या हंगामात	लोकवाङ्मय गृह, मुंबई
२)	प्रथम प्रकाशन - नाटक/एकांकिका	विजय तेंडूलकर पुरस्कार	५०,०००/-	शार्दूल सराफ	जनक	शब्दालय प्रकाशन, श्रीरामपूर
३)	प्रथम प्रकाशन - कादंबरी	श्री.ना.पेंडसे पुरस्कार	५०,०००/-	माणिक पुरी	पक्षी येती अंगणी	दर्या प्रकाशन, पुणे
४)	प्रथम प्रकाशन - लघुकथा	ग.ल.ढोकळ पुरस्कार	५०,०००/-	विवेक वसंत कुडू	चार चपटे मासे	शब्द पब्लिकेशन, मुंबई
५)	प्रथम प्रकाशन - ललितगद्य	ताराबाई शिंदे पुरस्कार	५०,०००/-	आशालता दिनेश पडवेकर	आई एक नाव असतं..	देवांग प्रकाशन, मुंबई
६)	प्रथम प्रकाशन - समीक्षा सौंदर्यशास्त्र	रा. भा. पाटणकर पुरस्कार	५०,०००/-	भरतसिंग पाटील	पाण्यारण्य : तृष्णेची शोधयात्रा	वर्णमुद्रा पब्लिशर्स, शेगाव

४) वाङ्मय पुरस्कार प्रकार - सरफोजीराजे भोसले बृहन्महाराष्ट्र पुरस्कार

अ.क्र.	वाङ्मय प्रकार	पुरस्कार	रक्कम रु.	लेखकाचे नाव	पुस्तकाचे नांव	प्रकाशन संस्था
१)	सरफोजीराजे भोसले बृहन्महाराष्ट्र पुरस्कार	सयाजी महाराज गायकवाड पुरस्कार	१,००,०००/-	विठ्ठल गावस	खाणमाती	अक्षरवाङ्मय प्रकाशन, पुणे

३. यासाठी सचिव, महाराष्ट्र राज्य साहित्य आणि संस्कृती मंडळ, मुंबई यांना नियंत्रण अधिकारी तसेच सहाय्यक लेखा अधिकारी, महाराष्ट्र राज्य साहित्य आणि संस्कृती मंडळ, मुंबई यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.

४. या प्रीत्यर्थ होणारा खर्च "मागणी क्र.झेडएफ - ०२, २२०५ - कला व संस्कृती - ०० - १०२ कला व संस्कृती प्रचालन ०१ (कार्यक्रम) (०१) (०३) सर्वोत्तम पुस्तकांसाठी प्रोत्साहन (२२०५ ३१९९) (कार्यक्रम) ५० , इतर खर्च " या लेखाशिर्षाखाली सन २०२३-२०२४ या वर्षात मंजूर करण्यात आलेल्या अनुदानातून भागविण्यात यावा.

५. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२४०२०९१७४०३९०४३३ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(हर्षवर्धन तु. जाधव)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा.राज्यपालांचे सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई.
२. मा.मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
३. मा.मंत्री (मराठी भाषा) यांचे खाजगी सचिव / विशेष कार्य अधिकारी, मंत्रालय, मुंबई.
४. मा.सर्व मंत्री यांचे खाजगी सचिव/स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई,
५. मा.सर्व राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव/स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई.
६. मा.विरोधी पक्षनेता, विधानसभा/विधानपरिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई,
७. विधानसभा सदस्य/विधानपरिषद सदस्य/मराठी भाषा समिती सदस्य, विधानमंडळ, मुंबई,
८. मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई.
९. अप्पर मुख्य सचिव (मराठी भाषा विभाग) यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई.
१०. सर्व मंत्रालयीन विभागांचे अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव, मंत्रालय, मुंबई.

११. प्रबंधक, लोक आयुक्त आणि उप लोक आयुक्त कार्यालय, मुंबई.
१२. महालेखापाल, महाराष्ट्र-१ (लेखापरीक्षा / लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई.
१३. महालेखापाल, महाराष्ट्र-२ (लेखापरीक्षा / लेखा व अनुज्ञेयता), नागपूर.
१४. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई.
१५. निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई.
१६. संचालक (माहिती व वृत्त), माहिती व जनसंपर्क महासंचालनालय, मंत्रालय, मुंबई.
१७. संचालक / प्रशासकीय अधिकारी, राज्य मराठी विकास संस्था, मुंबई.
१८. भाषा संचालक, भाषा संचालनालय, मुंबई.
१९. सचिव, महाराष्ट्र राज्य साहित्य आणि संस्कृती मंडळ, मुंबई.
२०. सचिव, महाराष्ट्र राज्य मराठी विश्वकोश निर्मिती मंडळ, मुंबई.
२१. सर्व अवर सचिव, मराठी भाषा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
२२. भाषा - ३ (संग्रहार्थ).